

R A P O R T

**PRIVIND ACTIVITATEA CONSILIULUI SUPERIOR
AL PROCURORILOR ÎN ANUL 2011**

I. Rolul și atribuțiile Consiliului Superior al Procurorilor. Direcțiile prioritare de activitate în anul 2011.

Conform Legii cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor este organul reprezentativ și de autoadministrare al procurorilor.

În acest cadru legal, obiectivul fundamental al Consiliului Superior al Procurorilor îl constituie ***îndeplinirea rolului de garant al autonomiei, obiectivității și imparțialității procurorilor.***

În conformitate cu atribuțiile stabilite în sarcina sa, consiliul s-a preocupat, pe parcursul anului, de următoarele domenii în activitatea procurorilor:

I. Cariera procurorilor - examinarea criteriilor de corespundere a candidaților la funcția de procuror; înaintarea propunerilor către Procurorul General de numire, promovare, încurajare, suspendare sau eliberare din funcție a procurorilor; primirea jurământului procurorilor; organizarea concursurilor pentru ocuparea funcției de procuror, selectarea candidaților pentru ocuparea locurilor vacante;

II. În domeniul instruirii inițiale și continue a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor a desemnat procurorii în cadrul Consiliului Institutului Național al Justiției; a examinat contestațiile la hotărârile emise de Colegiul de calificare și de Colegiul disciplinar; a decis validarea acestor hotărâri.

III. În domeniul respectării disciplinei și eticii de procuror, Consiliul Superior al Procurorilor a examinat petițiile cetățenilor în probleme ce țin de etica procurorilor; a coordonat programele de acordare a concediilor de odihnă anuale procurorilor; alte activități ce țin de buna funcționare a resurselor umane în cadrul procuraturii.

Pe parcurs s-a acordat o importanță sporită procesului de implementare a reformei în procuratură. În acest context, reprezentanți atât ai consiliului, cât și ai Procuraturii Generale au participat la lucrările grupului de lucru, instituit pe lângă Ministerul Justiției, care a avut ca și sarcină elaborarea propunerilor privind reforma procuraturii. În luna septembrie 2011 a fost finalizată activitatea grupului de lucru, fiind elaborată Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobată de Parlament la 25.11.2011.

Referitor la activitatea procuraturii, noul document strategic prevede metode și mijloace noi de abordare și de funcționare a instituției. În acest context am putea exemplifica:

- Modificarea procedurii de numire a Procurorului General,
- Stabilirea unor criterii obiective de numire și promovare a procurorilor,
- Demilitarizarea instituției procuraturii.

În perioada noiembrie 2010- decembrie 2011 OSCE în Moldova a implementat proiectul „Susținerea reformei procuraturii și consolidarea capacităților în baza experienței statelor baltice”. Beneficiari ai proiectului fiind inclusiv Procuratura

Generală și Consiliul Superior al Procurorilor. Scopul general al proiectului- contribuirea la dezvoltarea proceselor de transformare democratică, consolidarea respectului față de supremația legii în Republica Moldova, sprijinirea Republicii Moldova în vederea reformării sistemului procuraturii în baza experienței țărilor baltice.

În acest sens, au fost efectuate 2 întâlniri la nivel de experți pentru a discuta despre reforma procuraturii Republicii Moldova, vizita de studiu în statele baltice, elaborarea unei evaluări cuprinzătoare a procesului de reformare a procuraturii, fapt care duce la ajustarea cât mai rapidă cu standardele UE, desfășurarea a 2 mese rotunde la care s-au discutat normele de procedură și conformitatea lor cu normele europene.

În cadrul Programului Comun al Consiliului Europei și Uniunii Europene „Susținerea Democrației în Republica Moldova”, Consiliul Superior al Procurorilor a beneficiat de consilierea experților europeni pe marginea proiectului Codului de etică al procurorului, cât și a proiectului Legii cu privire la Procuratură. Pe marginea acestor proiecte de acte normative au fost discutate constatările și recomandările experților Consiliului Europei în vederea evaluării acestora și corespunderii cu standardele europene și internaționale.

În același context, președintele Consiliului Superior al Procurorilor a efectuat o vizită de studiu în Georgia. Scopul principal al studiului – metode și practici noi de punere în aplicare a Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

Unul dintre cele mai importante acte normative, adoptate de consiliu în anul 2011, a constituit aprobarea Codului de etică al procurorului (hotărârea CSP nr.12-3d-228/11 din 04.10.2011).

La inițiativa membrilor consiliului a fost constituit grupul de lucru, din care au făcut parte 2 membri ai CSP, 3 membri ai Colegiului disciplinar, 3 reprezentanți ai Procuraturii Generale, care au elaborat Codul de etică al procurorului. Proiectul a fost supus discuțiilor publice, iar cu suportul financiar al Consiliului Europei și misiunea NORLAM au fost organizate 2 mese rotunde la care au participat experți naționali și internaționali.

Astfel, Codul de etică al procurorului a fost elaborat în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la Procuratură, Legea cu privire la statutul persoanelor de demnitate publică, Legea privind Codul de conduită al funcționarului public, Legea cu privire la prevenirea și combaterea corupției, Ghidul cu privire la rolul procurorilor, adoptat la Congresul 8 al Națiunilor Unite cu privire la prevenirea crimei și tratamentul delicvenților în 1990, Standardele de responsabilitate profesională și Declarația privind drepturile și obligațiile esențiale ale procurorilor, adoptate de către Asociația internațională a Procurorilor la 23 aprilie 1999, Recomandările Consiliului Europei REC(2000) 10 din 11 mai 2000 privind codurile de conduită pentru funcționarii publici și REC(2000) 19 cu privire la rolul procuraturii în cadrul sistemului de justiție penală, Ghidul european al eticii și conduitei procurorului „Ghidul de la Budapesta”, adoptat la Conferința Procurorilor Generali din Europa la 31 mai 2005.

II. Desfășurarea ședințelor CSP.

Întru exercitarea atribuțiilor prevăzute de art.82 din Legea cu privire la Procuratură, nr.294 din 25.12.2008, precum și a Regulamentului privind activitatea sa, Consiliul Superior al Procurorilor în anul 2011 s-a întrunit în 20 ședințe și a adoptat 295 hotărâri, care au vizat aspecte precum: organizarea concursurilor pentru admiterea în funcția de procuror; evaluarea, formarea continuă a procurorilor, promovarea procurorilor, luarea măsurilor pentru soluționarea sesizărilor primite de la justițiabili sau de la alte persoane privind pretinsa conduită necorespunzătoare a procurorilor; adoptarea regulamentelor și hotărârilor în condițiile Legii cu privire la Procuratură.

În anul precedent CSP a validat 66 hotărâri ale Colegiului disciplinar, inclusiv cu modificarea hotărârii și aplicarea unei sancțiuni disciplinare mai aspre – 7 cazuri; 2 hotărâri au fost casate cu încetarea procedurii; examinate 17 contestații, dintre care 9 admise, 6 – respinse ca neîntemeiate, 2 proceduri amânate.

La fel, au fost validate 229 hotărâri ale Colegiului de calificare, cu privire la susținerea examenului de capacitate, atestare, precum și atestare înainte de termen a procurorilor.

Referitor la hotărârile CSP, au fost contestate 7 hotărâri, dintre care 1 anulată, 4 respinse, într-un caz a fost încetată procedura și într-un caz nu este hotărâre definitivă.

Atât membrii consiliului, cât și președintele nu desfășoară o activitate permanentă în cadrul consiliului (aceștea nu sunt detașați din funcțiile de bază).

Ținând cont de atribuțiile ce revin Consiliului Superior al Procurorilor, conform art.82 din Legea cu privire la Procuratură, volumul de activitate la nivelul consiliului este în creștere. În acest context, a fost elaborat un proiect de Lege privind modificarea și completarea Legii cu privire la Procuratură, fiind prevăzute un șir de propuneri referitor la structura și activitatea Consiliului Superior al Procurorilor.

Astfel, pentru sporirea independenței în activitatea Consiliului Superior al Procurorilor s-a propus ca procurorii, membri aleși ai consiliului, să fie detașați din funcție pe durata exercitării mandatului de membru al consiliului, fără dreptul de a exercita o altă activitate decât cele didactică și științifică (cu excepția membrilor de drept), iar la alegerea în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, persoana care deține funcție administrativă, se eliberează din această funcție.

Ce privește asigurarea materială a consiliului, s-a propus aprobarea unui buget propriu al Consiliului Superior al Procurorilor, diferit de cel al Procuraturii, salarizarea membrilor detașați, precum și a membrilor din rândul profesorilor titulari, crearea unui aparat de lucru al consiliului, compus din personal auxiliar și personal tehnic, care vor asigura activitatea acestuia, precum și a Colegiului de calificare și a Colegiului disciplinar.

Sub autoritatea președintelui, secretarul consiliului asigură redactarea și comunicarea ordinii de zi a ședințelor Consiliului Superior al Procurorilor și redactarea proceselor-verbale ale ședințelor; comunicarea hotărârilor pronunțate de Consiliul Superior al Procurorilor în materie disciplinară; colaborarea cu procuraturile

teritoriale și cu cele specializate, cu alte instituții și autorități. În absența aparatului de lucru, în prezent, secretarul consiliului asigură desfășurarea activității acestuia.

III. Managementul resurselor umane.

În prezent, gestionarea resurselor umane este realizată prin intermediul secției personal a Procuraturii Generale, în condițiile art.131 din Legea cu privire la Procuratură . Ocuparea funcțiilor vacante de procuror se face prin concurs, organizat de Consiliul Superior al Procurorilor, conform procedurii stabilite de Regulamentul privind modul de promovare în serviciu a procurorilor. Selectarea candidaților la funcția de procuror se face transparent, în funcție de competență și merit profesional, asigurând totodată o competiție deschisă pentru concurenții la funcția de procuror.

Potrivit schemei de încadrare, la data de 05.12.2011 din **736** posturi de procuror, **59** posturi sunt vacante. (16 - în Procuratura Generală, 43 în procuraturile teritoriale și specializate)

Pe parcursul anului 2011 au fost angajați 44 procurori, dintre care **25** absolvenți ai INJ (promoția anului 2011) și **19** candidați la funcția de procuror în procuratură care întrunesc condițiile art.37 alin.(2) din Legea cu privire la Procuratură.

La fel, au fost eliberați din funcție în temeiul art.66 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la Procuratură – **41** de procurori.

Resursele umane trebuie să fie o prioritate a Consiliului și pe viitor. În vederea îndeplinirii acestui obiectiv se propun următoarele măsuri:

- asigurarea formării continue a procurorilor în vederea aplicării corespunzătoare a legislației;
- asigurarea organizării și funcționării eficiente a procuraturilor teritoriale prin echilibrarea schemelor de personal în raport cu volumul de activitate;
- sporirea nivelului de salarizare. Obiectivul este acela de a oferi procurorilor o remunerație echitabilă, care să țină cont de dificultățile rezultând din exercitarea acestei profesii și care să îl protejeze de orice formă de presiune, care ar putea pune sub semnul întrebării independența și imparțialitatea;
- identificarea mecanismelor reale și eficiente de verificare a declarațiilor de venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale ale procurorilor, a mecanismelor de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și al conflictelor de interese; introducerea unor noi mecanisme și categorii de răspundere pentru persoanele implicate în actele de corupție.

Aceste măsuri de redresare a stării de fapt la capitolul „Managementul resurselor umane” vor consolida profesionalismul, independența și capacitățile de personal ale procuraturii optimizate.

Responsabilitatea de formare profesională continuă a procurorilor care se realizează ținându-se cont de necesitatea specializării lor revine Institutului Național al Justiției, conducătorilor procuraturilor, în care aceștia își desfășoară activitatea, precum și fiecărui procuror prin pregătire individuală.

Obiectivele majore ale formării continue sunt:

- unificarea practicii judiciare;
- etica profesională;
- calitatea actelor procesuale.

Forme de desfășurare a activităților de instruire continuă sînt: seminare de instruire; seminare zonale; cursuri de instruire; ateliere de lucru; mese rotunde; conferințe etc.

Astfel, pe parcursul anului trecut, în colaborare cu INJ, au fost organizate **97** conferințe, mese rotunde, seminare cu participarea a **1148** procurori. De asemenea au fost organizate **8** seminare pentru **56** procurori-formatori.

În scopul eficientizării și optimizării metodelor și formelor de instruire profesională continuă, asigurării ridicării profesionalismului procurorilor în primul semestrul al anului 2011, prin ordinul Procurorului General nr.122-p din 15 februarie 2011 au fost instituite zonele de desfășurare a seminarelor de instruire continuă a procurorilor și ofițerilor de urmărire penală în domeniul urmăririi penale, în domeniile investigațiilor generale și înfăptuirii justiției, a fost aprobat graficul desfășurării seminarelor, tematica seminarelor zonale și lectorii.

În conformitate cu indicația Procurorului General la ședința din 21.01.2011 de totalizare a activității organelor procuraturii, s-a organizat evaluarea cunoașterii prevederilor actelor normative instituționale în toate procuraturile teritoriale și specializate.

Această activitate, inclusiv atestarea profesională a procurorilor a avut ca scop constatarea nivelului de pregătire profesională, verificarea factorilor de risc, stimularea perfecționării profesionale, ridicarea responsabilității în exercitarea atribuțiilor, asigurarea promovărilor obiective în funcție și a avansărilor în grad de clasificare sau grade militare.

IV. Activitatea Colegiului de calificare.

În perioada de raport, Colegiul de calificare s-a întrunit în **24** ședințe și a adoptat **112** hotărâri, în comparație cu 21 de ședințe convocate și 117 hotărâri adoptate în anul 2010. Toate cele 24 de ședințe au fost deliberative, fiind întrunit cvorumul necesar pentru desfășurarea acestora.

În perioada de referință, Colegiul de calificare a desfășurat examene de capacitate în privința a **44** candidați la funcția de procuror sau, după caz, care au optat pentru ocuparea unor funcții prin transfer, altele decât cele de conducere. În rezultat, au fost adoptate **33** de hotărâri, potrivit dispozițiilor cărora s-a dispus acceptarea a **39** de candidați la funcțiile solicitate și, respectiv, neacceptarea a **5** candidați (note mai mici decât 5).

Pe parcursul anului 2011, în cadrul a **8** ședințe, Colegiul de calificare a evaluat cunoștințele teoretice și practice a **23** candidați la funcții de conducere în organele procuraturii. Comparativ cu anul 2010, activitatea colegiului la acest capitol a constatat o scădere esențială (**16** ședințe, cu evaluarea cunoștințelor a **108** candidați), însă această stare de lucruri a fost generată de definitivarea restructurării Procuraturii Generale.

În aspect statistic, activitatea Colegiului de calificare pe acest segment de activitate, se prezintă conform datelor tabeli ce urmează:

№	Felul funcțiilor scoase la concurs	№ de funcții scoase la concurs	№ de participanți la concurs	№ de Hotărâri adoptate
1	Procurori, șefi și adjuncți ai acestora în subdiviziunile Procuraturii Generale	-	-	-
2	Procurori, șefi ai procuraturilor teritoriale și specializate	6	8	6
3	Procurori, șefi-adjuncți ai procuraturilor teritoriale și specializate	8	12	8
4	Procurori, șefi și adjuncți ai acestora în secțiile procuraturilor teritoriale și specializate	2	3	2
5	TOTAL	16	23	16

Urmare a definitivării și aprobării Regulamentului cu privire la atestarea procurorilor, Colegiul de calificare și-a fixat drept prioritate evaluarea cunoștințelor procurorilor cu termenul limită de atestare expirat. Astfel, pe parcursul anului 2011, au fost organizate 3 asemenea ședințe în cadrul cărora au fost supuși procedurii de atestare **44** de procurori.

Intensificarea desfășurării ședințelor de atestare ordinară a procurorilor este stabilit ca obiectiv prioritar pentru Colegiul de calificare în anul 2012.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 2-3d-32/11 din 01.02.2011, a fost admis demersul Procurorului General cu privire la atestarea înainte de termen a procurorilor sancționați disciplinar în anul 2010, Colegiului de calificare fiind transmise materiale pentru a organiza atestarea procurorilor L.Corpaci, V.Costișanu, L.Partole, V.Ivanov, A.Begu, Iu.Ghervas, S.Canțer, A.Machidon, S.Tica, E.Tifoi, I.Timofeevici, A.Cardaniuc, V.Olărescu, L.Zaharii, Ed.Velicov, Gh.Tocaiuc, I.Mazur, R.Dodica, T. Mostovoi Filimancov, I.Brînză.

Din cei 20 de procurori, nu au fost supuși atestării înainte de termen 4 procurori, în legătură cu faptul că aceștia au demisionat din organele procuraturii până la organizarea ședinței colegiului din 15.04.2011 (Veaceslav Ivanov, Anton Cardaniuc Ion Timofeevici și Ruslan Dodica).

În privința a 2 procurori Leonid Zaharii și Ion Mazur, atestările au fost amânate până la finalizarea litigiilor judiciare pe care aceștia le-au inițiat împotriva Procuraturii Generale sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor.

Din cele 112 hotărâri ale Colegiului de calificare adoptate în anul 2011, doar una a fost contestată în instanța de judecată și respinsă ca neîntemeiată.

Pentru anul 2012, Colegiul de calificare își stabilește următoarele **priorități**:

1. Definitivarea în comun cu secția personal a Procuraturii Generale a listei procurorilor ce urmează a fi supuși procedurii de atestare, cu stabilirea perioadelor la care acestea se vor desfășura.
2. Continuarea organizării evaluărilor procurorilor în cadrul concursurilor organizate de Consiliul Superior al Procurorilor în vederea suplinirii funcțiilor vacante de conducere în organele procuraturii.
3. Continuarea organizării evaluărilor procurorilor în cadrul examenelor de capacitate organizate de Consiliul Superior al Procurorilor în vederea angajării procurorilor în organele procuraturii.

V. Activitatea Colegiului disciplinar.

Analizând activitatea Colegiului disciplinar în perioada de referință, s-a constatat că în total au fost convocate **12** ședințe, în cadrul cărora s-au examinat **66** proceduri disciplinare, fiind emise **77** hotărâri.

Efectuînd o comparație cu perioada similară a anului 2010, observăm o descreștere a indicilor menționați (în 2010 au fost convocate **17** ședințe, în cadrul cărora au fost examinate **89** proceduri disciplinare, fiind emise **103** hotărâri).

Pe parcursul anului 2011 colegiul a decis aplicarea următoarelor sancțiuni disciplinare: „Mustrare aspră”, – în privința la **5** procurori; „ Mustrare”, – în privința la **12** procurori; „ Avertisment”, - în privința la **18** procurori. Urmare a examinării unor abateri disciplinare grave, colegiul într-un singur caz a dispus retrogradare în funcție, în **3** cazuri retrogradare în grad de clasificare, iar în **2** cazuri concedierea din organele procuraturii.

De asemenea, în **26** cazuri a fost dispusă încheierea procedurii disciplinare pe motivul inoportunității aplicării sancțiunii disciplinare, limitându-se la examinarea în ședință a materialelor de procedură, în **4** cazuri - încheierea procedurii disciplinare din lipsa temeiului de tragere la răspundere disciplinară și doar într-un singur caz a fost dispus respingerea propunerii de aplicare a sancțiunii disciplinare cu încetarea procedurii disciplinare.

În anul trecut colegiul a examinat **4** propuneri privind stingerea înainte de termen a sancțiunii disciplinare, dintre care două au fost admise, o propunere – respinsă și într-un caz procedura a fost amînată.

Din numărul total al hotărîrilor emise de Colegiul disciplinar, **67** au fost validate de Consiliul Superior al Procurorilor; **17** hotărîri contestate, dintre care **6** contestații au fost respinse cu menținerea hotărîrii colegiului, **10** hotărîri au fost modificate, fiind aplicate sancțiuni disciplinare.

Concluzii.

Anul 2011 a fost marcat de situația tot mai dificilă în care s-au găsit procuraturile teritoriale și specializate în ceea ce privește asigurarea resurselor umane necesare. Stringența de cadre este simțită mai ales în procuraturile din sudul republicii. Totodată, din cauza procedurii imperfecte privind ocuparea locurilor vacante de procuror în procuratură de către absolvenții Institutului Național al Justiției, posturile scoase la concurs din alte localități decât mun.Chișinău și zona centru a țării nu sunt solicitate, rămânând vacante.

Insuficiența resurselor umane, precum și salarizarea inadecvată atât a procurorilor cât și a personalului auxiliar determină în mod direct nivelul de administrare, precum și eficacitatea activității procurorilor.

În Republica Moldova sistemul de management al resurselor umane din organele procuraturii trebuie modificat pentru a fi apt să răspundă tuturor cerințelor. Transformarea urmează să se concentreze asupra planificării strategice a resurselor umane, a raporturilor de muncă, a managementului performanței, a managementului salarizării, a relațiilor dintre angajați, a serviciilor de ocrotire a sănătății, asigurare a siguranței, securității și reputației profesionale.

Resursele umane, selectarea, promovarea și formarea continue a acestora, sînt și trebuie să fie și pe viitor o prioritate a consiliului, însă problemele ce țin de asigurarea materială și socială cu care se confruntă procurorii, asigurarea tehnico-materială inadecvată a organelor procuraturii adesea sînt principalele argumente sau motive în cererile unor colaboratori la eliberare din proprie inițiativă. Ca urmare, ar fi oportun ca reforma în procuratură să înceapă cu revizuirea garanțiilor sociale, protecția de stat, salarizarea, alte asigurări prevăzute în actuala Lege cu privire la Procuratură, ca niște condiții atractive pentru candidații la funcția de procuror.

Pentru asigurarea transparenței și independenței în activitatea organului de autoadministrare al procurorilor urmează ca, Consiliul Superior al Procurorilor să fie finanțat cu un buget aparte, fapt care ar favoriza o planificare eficientă a politicii resurselor umane.

În acest context, a fost elaborat proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii cu privire la Procuratură, cu propuneri referitor la structura și activitatea Consiliului Superior al Procurorilor, despre care s-a menționat în prezentul raport.

Pentru viitor, consiliul își propune să asigure îndeplinirea obiectivelor și a sarcinilor stabilite în planul de activitate precum: gestiunea resurselor umane, prin echilibrarea schemelor de personal; întărirea rolului său de instanță disciplinară pentru procurori și creșterea eficienței activității în acest domeniu; organizarea întâlnirilor periodice cu procurorii în teritoriu, cu asociațiile profesionale, dar și cu membrii celorlaltor puteri în stat, cu reprezentanți ai societății civile, precum și cu reprezentanții consiliilor judiciare din state europene și cu alți reprezentanți ai instituțiilor și organismelor străine cu atribuții în domeniul judiciar.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

Iurie Garaba